

Inspraak oké, maar niet tegenspreken a.u.b.

- Jutta Chorus

18 oktober 2017

Je hebt brutaal en je hebt hondsbrutaal. Brutaal is zeggen dat je geen fouten maakt, terwijl je ze wel maakt. Hondsbbrutaal is fouten maken en zeggen dat het niet uitmaakt. Wat in beide gevallen opgaat: de burger zal het altijd afleggen tegen de overheid.

Staatssecretaris Sharon Dijksma (Infrastructuur en Milieu, PvdA) gaf toe dat het Nationaal Lucht- en Ruimtevaartcentrum de geluidsoverlast in de omgeving van Lelystad Airport verkeerd had berekend. De actiegroep Hoog Overijssel had haar daar met eigen berekeningen op gewezen. Dinsdag maakte de actiegroep een triomftocht langs de nieuwszenders. „We hebben gewonnen”, zegt activist Leon Adegeest als ik hem bel.

Gewonnen? De staatssecretaris schrijft doodleuk aan de Kamer dat zij de „onvolkomenheden” zal aanpassen, maar dat zulks „geen consequenties heeft voor de opening van Lelystad Airport op 1 april 2019”. En daar houdt de inspraak op.

Dat roept de vraag op waarvoor inspraak eigenlijk bedoeld is. Wil de overheid bezwaren en inzichten van burgers horen? Of wil ze burgers overtuigen van beleid, of die het er nu mee eens zijn of niet? Van allebei wat, redeneerde oud-minister Hans Alders toen hij met burgers om tafel ging over de geluidsoverlast van Schiphol. Geef gedupeerde burgers een stem in de oplossing: dat is in hun voordeel én ze stellen zich niet tegen je teweer. Zo kapsel je activisme in. Allemaal goed en aardig, dat meepraten van burgers, maar het moet wel méépraten blijven. Als het tegenspreken wordt, is het niet leuk meer. Daar kan de onzekere overheid niet tegen.

Allemaal goed en aardig, dat meepraten van burgers, maar het moet wel méépraten blijven

Overal in Nederland worden ‘dialogotafels’ neergezet waar burgers als Adegeest onder leiding van mediators als Alders in gesprek gaan met de overheid. En overal wordt het overheidsbeleid uitgevoerd.

Groningen is een uitzondering. Toen de aarde zich niks bleek aan te trekken van de dialogotafel en bleef beven, moest minister Kamp over de brug komen met een vermindering van de gasboringen.

Leon Adegeest stuurde maandenlang berekeningen van aantallen vliegbewegingen en ronkende laagvliegende Boeings naar het ministerie. Nooit kreeg hij antwoord, totdat de groep de berekeningen openbaar maakte. „Toen werden we direct ontboden”, zegt Adegeest. „De topambtenaren zouden wel eens uitleggen hoe het zat.” De actiegroep werd opgenomen in de overlegstructuur. „Maar de ambtenaren wilden steeds gelijk hebben.” Dinsdag gaven ze hun ongelijk toe.

Adegeest gelooft niet meer in inspraak. „We hebben genoeg van het gevlij.” Als de Kamer de staatssecretaris gelijk geeft – en waarom niet: is ooit in Nederland een luchthaven gekrompen? – gaat Hoog Overijssel naar de rechter.

***Jutta Chorus** (j.chorus@nrc.nl) schrijft op deze plek een wisselcolumn met Tom-Jan Meeus.*